Vrijdag 10 September 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 4000

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI, Bredestraat, Kralendijk.

Duits verzet bij Napels overkomen.

Duitsers bezetten Albanië en Adriatische kust.

Italiaanse vloot raakt slaags met de Duitsers.

Iran verklaart oorlog aan het Reich.

BRIEF VAN BADOGLIO AAN HITLER.

Badoglio heeft de volgende brief aan Hitler geschreven, welks text tevens door de diplomatieke Italiaanse missies in Tokio, Boedapest, Boekarest, Sofia, Zagreb [hoofdstad van het nieuw gecreëerde koninkrijk Croatië — Red.] en Bratislava [hetzelfde als Presburg, hetzelfde als Possony: hoofdstad van het vazalstaatje Slowakije — Red.], opdat deze posten de text doorgeven aan de regeringen bij welke zij zijn geaccrediteerd teneinde deze in te lichten omtrent Italië's motieven van overgave:

„Toen ik de regering overnam op een ogenblik van crisis, veroorzaakt door de ineenstorting van het fascistische bestuursstelsel, was mijn eerste besluit en mijn eerste beroep gedaan op het Italiaanse volk, de oorlog voor te zetten teneinde het Italiaanse grondgebied te beschermen tegen een dreigende vreemde invasie. Ik ontveinsde mij de ernst des toestands niet, waarin Italië zich bevond en ik was mij bewust van de geringe kansen op weerstand en van de ontzettende offers, welke nog van Italië zouden worden gevergd. Nergens was Italië veilig voor vijandelijke aanvallen, nergens was afdoende verdediging, zoals wel bewezen wordt door de landingen, des vijands, uitgevoerd wáár hij dit maar wilde en wannéér hij dit maar wilde en nog wel met aanzienlijke legerscharen, welke elke dag in omvang groeiden. De macht dezer scharen was zodanig, dat zij alle weerstand hopeloos maakten en het land brandschatten. Onder deze omstandigheden kon de Italiaanse regering niet langer de verantwoordelijkheid dragen, welke aan de voortzetting des oorlogs verbonden was. Reeds had de oorlog aan Italië behalve het verlies van het Imperium nog gekost de vernieling van zijn steden en de ontwrichting van zijn nijverheidscentra, de vernieling van zijn koopvaardij-vloot en de ontwrichting van het spoorwegnet. Tenslotte is daar nog bijgekomen de invasie van het Italiaanse vasteland. Men mag het volk niet vragen voort te vechten, wanneer er geen redelijke hoop meer bestaat, ik zeg niet eens hoop op een overwinning, maar althans hoop een afslaan van den vijand en het afdoende bieden van weerstand. Teneinde een algehele ruine te vermijden werd Italië daardoor geknoopt een verzoek om wapenstilstand te richten tot zijn vijand. — Getekend Badoglio" (New York, (AP) 10.9).

DUITSERS IN DE VAL.

Kans op weerstand gering.

In Noord-Italië zitten 300.000 man Duitse bezettingstroepen opgesloten temidden van een niet zo prettig gestemde bevolking. Er is weinig kans, dat deze troepen veel weerstand zullen kunnen bieden aan de geallieerde heirscharen, welke volgens melding uit onzijdige bronnen overal langs de kust van Italië bezig zijn aan land te gaan. Zo althans is de opvatting in militaire kringen in Londen, waar men vermeldt, dat de geallieerden de Duitse troepen wel terug zullen dringen tot aan de poorten van hun „Vaterland" **om daarna van Italië uit de Balkan te gaan bespringen.** Temidden van de juichtonen der overwinning van de Engels-Noordamerikaanse legerscharen is er echter geen twijfel aan, of de Duitsers, met wie de geallieerden reeds handgemeen geraakt zijn in de omgeving van Napels, zullen een wanhopige en bloedige poging wagen om de komende ramp te vermijden (Londen, (AP) 10.9).

STRAATGEVECHTEN IN TORTONA.

Het Zwitserse Telegraafagentschap deelde mede, dat **de Duitse en Italiaanse troepen vechten in de straten van Tortona,** terwijl berichten binnenkomen over ernstige botsingen in de zones van Noord-Italië. Te Voghera ontwapenden de Duitsers de Italiaanse troepen, die er een brug bewaakten. De Wehrmacht bezette de Tessin-brug nabij Voghera en bewaakten die met machinegeweren en licht geschut. Nabij Certosa en Pavia schijnen gevechten gaande te zijn tussen Duitsers en Italianen. De spanning tussen de vroegere bondgenoten neemt met het uur toe (Chiasso, (AP) 9.9).

DUITS-ITALIAANSE GRENS GESLOTEN.

Het DNB zeide door de Duitse radio: „Officieel wordt bekendgemaakt, dat de Duits-Italiaanse grens tot nader kennisgeving gesloten is voor het spoorwegverkeer voor burgers. Voorlopig zullen geen visa worden verstrekt" (Londen, (AP) 9.9).

LANDING TE AMALFI.

De Duitse radio zeide, dat Noordamerikaanse troepen Woensdag geland zijn te Aamalfi, op 34. km. ten Zuiden van Napels aan de Noordzijde van de Golf van Salerno. De radio beweerde, dat de Noordamerikanen nog niet in contact gekomen zijn met de Duitse strijdkrachten (Londen, (AP) 9.9).

WAT EISENHOWER ZEGT.

Clark Lee, die de gezamenlijke Noordamerikaanse pers vertegenwoordigt, seint van een vooruitgeschoven Geallieerde commando-post in het Middellandse Zeegebied:

Generaal Eisenhower zeide tot mij op de dag vóór de invasie van het Italiaanse vasteland: „De tijd is gekomen om op te houden met te trekken van eiland tot eiland en de Duitsers te treffen waar het pijn doet. Ik geloof niet in krijgsverrichtingen om den vijand ergens na te zitten. Ons doel is om den vijand te vangen en te verpletteren".

De Duitsers lieten zich niet vangen op Sicilië en haalden er een groot deel hunner strijdkrachten vandaan. Indien Eisenhower succes heeft bij de huidige invasie zullen de Duitsers niet uit Italië komen zonder hevige verliezen. Behalve dat het Duitse leger harde klappen worden toegebracht is het Geallieerde doel om vliegvelden in Italië te veroveren, van waaruit Duitsland kan worden gebombardeerd. Hierdoor zal een groot deel van de Duitse gevechtsvliegtuigen en luchtdoelkanonnen, die thans geconcentreerd zijn langs de routes, welke door de bommenwerpers uit Engeland gevolgd worden, worden afgeleid. Dit wetende zullen de Duitsers ongetwijfeld hard vechten om Noord-Italië te behouden en zullen zij misschien zelfs troepen van het Russische front weghalen om Italië te verdedigen (Met Generaal Eisenhower in een vooruitgeschoven commando-post, (AP) 9.9).

ITALIAANSE SCHEPEN NAAR DUITSE ZIJDE?

Het DNB beweerd, dat enkele eenheden van de Italiaanse vloot zich bij de Duitse hebben gevoegd om de strijd aan haar zijde voort te zetten (Londen, (AP) 10.9).

GEALLIEERDEN VERGROTEN HUN BRUGGEHOOFD TE NAPELS.

Radio-France van Algiers deelde mede, dat de Geallieerden hun bruggehoofd in het gebied van Napels vergroot hebben. De radio zeide: „De Geallieerde troepen trekken in alle richtingen op. Op verschillende punten zijn zij gestuit op Duitse troepen" (Londen, (AP) '0.9).

HITLER IN EEN VAL.

Edward Ball seint uit Londen:

Adolf Hitler ziet hoe hij gevangen wordt midden in zijn wankele Europese Vesting en verspreidt haastig zijn strijdkrachten om het hoofd te bieden aan de veelvuldige bedreigingen welke over de lengte en breedte van het vasteland opdoemen.

Deze bedreigingen namen scherp toe door de snelle voortgang der Geallieerde bezetting van Italië, de verpletterende winsten van het Rode leger in het Oosten, de vrijwel onverstoorde invasie-oefening der Britten in het Westen, Generaal Wilsons voorspelling van een voortgezette strijd tegen de nazies in de Balkan en de herleving van de guerrilla-krijg in de veroverde landen.

Het nieuws van vandaag.

De berichten over Italië, welke hedenmorgen binnenkomen, zijn erg verward. Grotendeels is dit natuurlijk te wijten aan de Duitse propaganda, die het water troebel maakt om daaruit dan te kunnen vissen. Zo werd zeker tweemaal gezegd, dat Koning Victor Emmanuel was afgetreden ten gunste van zijn zoon Umberto en vervolgens weer evenveel malen ontkend. De Italiaanse troepen, die de Brennerpas hebben bezet zouden nu volgens Berlijn troepen zijn, die den Duitsers vriendschappelijk gezind zijn. Dan wordt van de andere kant verklaard, dat Italiaanse en Duitse troepen in verschillende delen van Italië met elkaar slaags geraakt zijn. Ook beweert een Duitse bericht, dat enkele Italiaanse vloot-eenheden zich bij de Duitse strijdkrachten hebben gevoegd en even later komt men met het nieuws, dat Italiaanse en Duitse vlootstrijdkrachten met elkaar slag leveren en dat een Italiaans slagschip en een kruiser door Duitse bommenwerpers in de grond werden geboord. Bij de eerste opwinding werden ook wel Geallieerde landingen gemeld op wel tien punten van de Italiaanse Westkust. Officieel is echter alleen de landing in het gebied van Napels bevestigd. Hier heeft men de Duitse weerstand overkomen en thans stromen de versterkingen aan land. Op Calabrië maakt het Britse 8e leger ook nog voortgang en heeft het Pizzo veroverd aan de Golf van San Eufemia.

Ten Westen van Napels zijn de Ventolene-eilanden door Geallieerde strijdkrachten bezet. Dit werd officieel in het communiqué van het Geallieerde Hoofdkwartier bekend gemaakt.

Maarschalk Pietro Badoglio zou volgens een bericht uit Madrid een communiqué hebben uitgegeven, waarin hij zegt, dat „onderhandelingen gaande zijn met het Duitse commando om zijn troepen naar het Noorden terug te trekken". En volgens de Zwitserse radio heeft Badoglio Rome verlaten en de leiding van zaken overgelaten aan Generaal Baviglia.

Iran (Perzië) heeft gisteren de oorlog verklaard aan Duitsland, blijkbaar als reactie op de overgave van Italië. In Hongarije zou Regent Kallay ontslagen hebben en zou een Kallay ontslagen hebben en zou men belangrijke verklaring verwacht kunnen worden. Van de Balkanlanden wordt slechts gemeld, dat de Duitsers de gehele kust van de Adriatische Zee — Albanië inbegrepen — bezet hebben en dat de Geallieerden strooibiljetten op Bulgarije geworpen hebben met de eis, dat dit land zich zal overgeven.

Maarschalk Stalin heeft weer een dagorder uitgegeven met de bekendmaking, dat het belangrijke spoorwegknooppunt Bakhmach veroverd is. De Russische troepen bevinden zich nu nog op slechts 160 kilometer van Kiev. In het Donetsbekken duurt de achtervolging der vluchtende nazies voort. 180 Plaatsen werden er gisteren bevrijd.

Nog steeds bombarderen de Geallieerde vliegtuigen de kustgebieden van Frankrijk. Gisteren vielen de Noordamerikanen alleen 9 verschillende gebieden aan.

Wanhopige maatregelen om de verslechterende Duitse positie tegen te gaan na de Italiaanse overgave blijken uit de volgende inlichtingen, die Londen van het vasteland ontvangt:

1) Een besluit om stand te houden langs de vallei van de Po zou door Hitler en zijn Generaals genomen zijn in een oorlogsconferentie te Berchtesgaden.

2) De vervanging der ontwapende Italiaanse divisies door de Duitsers in de Balkan en de bezetting van de Dalmatische kust door de Duitsers met hulp van hun Croatische vazallen, gelijk door de Duitsers zelf bekendgemaakt.

3) De terugroeping van grote contingenten Duitse bezettingstroepen uit Noorwegen, waar de nazies thans hoofdzakelijk op hun kustbatterijen rekenen om een Geallieerde invasie tegen te gaan.

Hoewel de Duitsers beweerden te hebben besloten tot den laatsten man te zullen vechten langs de Po vraagt men zich af hoe zij daar stand zullen kunnen houden tegen de grote Geallieerde strijdmacht, welke Italië binnenstroomt. Een militaire commentator in Londen zeide, dat slechts de helft van de 15 tot 20 Duitse divisies in Italië zich thans achter de Po bevindt. Tekenen, dat deze strijdkrachten op koortsachtige wijze versterkt worden, ziet men in de berichten uit Madrid, die spreken van een groot militair verkeer, dat uit Duitsland en Zuid-Oost-Frankrijk naar Italië gaat.

De Duitsers meldden evenwel, dat de kortste en beste weg van Duitsland naar Italië — de Brennerpas — door de Italianen bezet werd op de dag voordat het Badoglio-regime zich overgaf. Later, in een blijkbare tegenspraak, zonden zij een lyrisch verslag uit van een Duitsen oorlogscorrespondent „ergens op weg naar Italië door de Brennerpas". Deze correspondent schreef: „Nu stromen onze Duitse soldaten en onze beste wapenen Italië binnen: gemotoriseerde artillerie, pantserwagens, grenadiers — alle wapenen en eenheden."

De Duitsers deden toen een ietwat tegenstrijdige bewering, dat de Italiaanse eenheden in het Noorden werden ontwapend, de plaatselijke weerstand werd gebroken en maatregelen in Italië van kracht werden gemaakt na de capitulatie van Rome, welke „overal volgens het plan gaan."

Van de Zwitserse grens kwam het bericht, dat alle Duitse troepen waren vertrokken uit Turijn en Milaan en dat de militaire autoriteiten van Milaan de toestand geheel beheersten.

Het leek mogelijk, dat de eerste slag op het Italiaanse vasteland zou worden geleverd in het gebied van Napels waar de Noordamerikaanse stoottroepen van Luitenant Generaal Mark Clark heden vóór het aanbreken van de dageraad aan land kwamen. Naar vermeld wordt hopen de Duitsers daar strijdkrachten op en het zag er naar uit, dat de volgende uren van beslissend belang zullen zijn. In Duitsland zeide Dr. Otto Schmidt, Hoofd van het Duitse pers-departement tot de correspondenten, dat „Duitsland die delen van Italië zal verdedigen, welke noodzakelijk zijn voor de verdediging van Europa." (Londen, (AP) 9.9).

GROTE VERWARRING.

Een grote verwarring wordt verraden door radio-berichten van de Duitsers, die in de vroege morgen beweerden, dat een „officiële zegsman verklaarde, dat Duitse troepen geheel Noord- en Midden-Italië bezet hebben" en twee uren later zeiden, dat Italiaanse troepen de Brennerpas, welke naar Duitsland leidt, bezet hebben. Tevens gaf men later toe, dat de Italiaanse strijdkrachten op verschillende plaatsen op het schiereiland in strijd gewikkeld raakten met de Duitsers. De Duitsers beweerden, dat de nieuwe fascistische regering in Berlijn tegenorders gaf aan de Italiaanse Marine om niet naar Noord-Afrika te gaan (Londen, (AP) 9.9).

IRAN VERKLAART OORLOG.

Iran heeft de oorlog verklaard aan Duitsland.

Iran heeft maandenlang met de Geallieerden samengewerkt en stond het gebruik van zijn land toe voor het zenden van leen-pacht voorraden naar Rusland. Volgens de laatst beschikbare cijfers heeft het land 12 millioen inwoners en een staand leger van 120.000 man. De luchtmacht is uitgerust met moderne vliegtuigen (Teheran, (AP) 9.9).

Simms zegt, dat Stalin weigerde deel te nemen aan de besprekingen?

Eist Stalin geen onvoorwaardelijke overgave?

Ook Nationale Comité's van de verschillende geallieerden in Moskou.

Het bericht hetwelk wij eergisteren publiceerden omtrent Roosevelts mededelingen betreffende een gezamenlijke ontmoeting van Roosevelt, Churchill en Stalin zal zeker velen hebben verblijd. Het feit, dat nu reeds 6 samensprekingen tussen Roosevelt en Churchill hebben plaats gevonden, terwijl Stalin bij geen hiervan aanwezig was en slechts eenmaal een persoonlijk onderhoud met Churchill heeft gehad gedurende des laatsten bezoek aan Moskou, wekt bevreemding.

Het is in dit verband, dat wij een artikel uit „The Tablet" vermelden, geschreven door William Philip Simms (de beroemde redacteur-buitenland van Scripps-Howard), gedurende de dagen, dat Roosevelt en Churchill in Canada tezamen waren. Simms zegt, dat het feit, dat Stalin er nimmer bij is, een ernstige zorg wordt voor het gehele niet nazie-Europa. Dit kon wel eens ernstige verwikkelingen hebben, zo het niet een bedreiging vormt. Europeanen, aldus de schrijver, geloven, dat Stalin aan het langste eind trekt wat zijn verhouding tot de vrede betreft. Stalin, zo zegt men, heeft het vredesinitiatief van Roosevelt en Churchill weggekaapt. Deze laatsten staan steeds op onvoorwaardelijke overgave: Stalin doet dit niet. Stalin kan daardoor zekere voorwaarden aanbieden aan Duitsland. Hij wil het aan het naar vrede zo begerige Europa doen voorkomen, als ware Sovjet-Rusland een vriend, terwijl de Westerse democratieën, van welke deze landen zo veel verwacht hadden, niet anders wensten dan algehele vernietiging van de landen en onderwerping der volken.

Dit geeft Moskou een groot voordeel en volgens Simms' inlichtingen, die wij uiteraard hier niet kunnen controleren, zou dit de oorzaak zijn, dat Stalin van zijn kant steeds geweigerd heeft mede te doen aan gezamenlijke besprekingen met Roosevelt en Churchill.

Naar verluidt zou men tot de laatste minuut gehoopt hebben, dat Stalin zou deelnemen aan de conferentie te Casa Blanca, waar het edict van onvoorwaardelijke overgave zou worden uitgevaardigd. Doordat Stalin hieraan niet mededeed, heeft hij de vrije hand behouden om te doen met de as-mogendheden naar wat hij zelf wil. Stalin is niet gebonden aan de „onvoorwaardelijke overgave", zelfs niet ten opzichte van Duitsland. Hij is slechts gebonden aan de onvoorwaardelijke overgave van Hitleristisch Duitsland — een enorm verschil.

In verband hiermede dient genoemd te worden het „beschermheerschap", zoals men het zou kunnen noemen, van Moskou over het Vrije Duitse Comité. Terwijl in verschillende landen gesproken wordt van het „opdelen" van Duitsland in kleine stukken na de onvoorwaardelijke overgave, welke kleine stukken lands dan onder toezicht van een overwinnende mogendheid zouden geraken, terwijl daar gesproken wordt van een toezicht oefenen op de Duitse scholen en leerboeken, belooft het Vrije Duitse Comité te Moskou aan de Duitsers een regering naar de keuze der Duitsers, eventueel een kapitalistische regering, op voorwaarde slechts, dat Hitler en zijn bende omver geworpen worden.

Stalin heeft dus meer te bieden dan Roosevelt en Churchill. Naar wij vernemen zouden er in Moskou dergelijke Nationale Comité's gevormd zijn ,niet alleen van Duitsland, dus van een vijandelijke mogendheid, maar ook van verschillende Geallieerden. Genoemd worden in dit verband met name: Polen, Roemenië, Hongarije, Oostenrijk, zelfs Joegoslavië en „waarschijnlijk andere Europese staten verder naar het Westen, met inbegrip van Finland." Wat ons land betreft geloven wij niet, dat er in Moskou zulk een Comité bestaat, maar het feit, dat in het centrum van het Communisme zulke comité's gereed zijn in te grijpen, zodra dit nodig mocht blijken, is van belang om bekend te worden gemaakt. Wij lezen, dat het Duitse Vrije Comité te Moskou eventueel bereid zou zijn een „kapitalistische" regering aan Duitsland te geven. Hoe wij dit moeten opvatten, is ons niet duidelijk. Het woord kapitalistisch heeft voor ons en voor communisten en voor nazies drie geheel onderscheidene betekenissen. In elk geval vernemen wij, dat Oostenrijk — welks herstel van onafhankelijkheid evenmin gegarandeerd is als dat van Albanië — in Moskou een Nationaal Comité heeft onder leiding van Johan Koplinig, oud-voorzitter van de Oostenrijkse Communistische Partij.

Het Engels-Russische verdrag van 1941 verbiedt den contractanten een afzonderlijke vrede te tekenen. Maar het zou kunnen gebeuren, dat Moskou zonder zelf vrede te tekenen, de zaken liet afmaken door het Vrije Duitse Comité om Londen en Washington dan voor een voldongen feit te plaatsen. Indien Londen en Washington weigerden hierin te treden, zou Moskou — aldus Simms — kunnen zeggen, dat het oorlogsdoel bereikt was en dat zo de anderen de oorlog wensten voort te zetten, zij dit op eigen risico konden doen.

GEEN OVERWINNINGS-MONUMENTEN MEER.

De Duitsers deelden aan de Zweedse steen-industrie mede, dat men het delven van graniet kan stopzetten, dat besteld was om na de oorlog in Duitsland overwinnings-monumenten en officiële nazie-gebouwen op te richten (Stockholm, (AP) 9.9).

ITALIAANS VLIEGTUIG ARRIVEERT TE LONDEN.

Een vliegtuig met de Italiaanse kentekens, geëscorteerd door Spitfires met Noordamerikaanse vliegers, werd heden in de lucht boven een Brits vliegveld gezien. Tevoren was uit Lissabon gemeld, dat de Gouverneur van Vaticaanstad naar Groot Britannië zou vliegen (Londen, (AP) 9.9).

3 DUITSE DIVISIES NAAR DUITSLAND TERUGGETROKKEN.

Een bericht van de Zwitserse grens zeide, dat 3 Duitse divisies, die in de gebieden van Verona en Trentino gestationneerd waren, gisteren naar Duitsland zijn teruggetrokken over de Brennerpas. Onbevestigde berichten, welke van Italiaanse zijde komen, deelden mede, dat de Geallieerden niet alleen landingen te Napels gedaan hebben, doch ook te Ostia, de haven van Rome. Ooggetuige-verslagen uit Italië zeggen, dat het Italiaanse leger, na een reeks spoedvergaderingen van zijn leiders met de leiders van de politieke en arbeiderspartijen, de volledige beheersing van Turijn, Milaan en andere belangrijke Noordelijke Italiaanse industrie-steden met haar omliggende luchthavens heeft erlangd.

De troepen snelden Woensdag naar de voornaamste vliegvelden rondom Milaan teneinde te voorkomen, dat zij door de Duitsers in beslag genomen wierden. Onbevestigde berichten zeggen, dat gevechten tussen Duitsers en Italianen plaats vonden over het gehele Po-gebied (Madrid, (AP) 9.9).

De Moord op Habaai

Heden 140 jaar geleden werd Lt. de Lange vermoord.

door

GEORGE SEPPEN,

Reserve Kapitein der Infanterie K.N.L., Commandant der Kazerne Habaai.

Dat het, onlangs tot militair terrein verklaarde gebied rondom de Kazerne Habaai, ruim 140 jaar geleden, in handen van den vijand is geweest, is lang niet aan eenieder bekend, evenmin als het feit, dat Habaai in al datgene, dat hieraan voorafging, een gewichtige rol heeft gespeeld.

Brachten wij in een vorig artikel [1]) de Curaçaose Weermacht onder Brion in herinnering, een jaar vroeger — in 1804 — vonden niet minder belangrijke en ernstige gebeurtenissen plaats, die reeds in 1803 haar schaduwen vooruitwierpen en die aan een jong Officier op het terrein van de plantage Welgelegen het leven kostten.

(De gebruikelijke naamsverwarring tussen Habaai en Welgelegen, die buiten het kader van dit artikel ligt, mogen wij hier buiten beschouwing laten.)

Ditmaal ontlenen wij onze gegevens voornamelijk aan een overdruk van een reeks artikelen, die als feuilleton in „Amigoe di Curaçao" verschenen, afkomstig van de hand van den bekenden Pater A. Euwens O.P., welke artikelen werden opgenomen in herdruk in het tijdschrift „Onze Eeuw [2]).

Deze artikelen zagen juist een eeuw na het gebeurde het licht, nl. in 1903/1904, en het is wellicht verantwoord enkele feiten daaruit, thans — nadat sedertdien een tijdperk van veertig jaren is verlopen —, opnieuw onder de aandacht te brengen, zij het dan ook van een andere gezichtshoek uit, en in het licht van onze tijd, bezien.

Want al mogen de eerste jaren van de vorige eeuw voor de gehele wereld van grote betekenis zijn geweest, de eerste helft van de twintigste eeuw, waarin wij leven, is zeker niet minder belangrijk. De ons als de Napoleontische periode bekend zijnde jaren rond 1800, wier invloed nog heden ten dage merkbaar is, niet in het minst in ons eigen Nederlandse Staatsbestel, heeft in onze dagen plaats gemaakt voor een niet minder gewichtig tijdperk, dat later misschien als het Hitlerdecennium zal worden bestempeld.

Curaçao ondervond destijds uiteraard slechts de verre golfslagwerking van die geweldige tijd en ook nu weer is het de invloed op zeer grote afstand, die wij ondergaan, maar toch blijft het der vermelding waard, dat de gronden van Habaai en omgeving, bij vernieuwing de sporen zullen dragen — Gode zij dank voorlopig geheel onbloedig — van onze eigen tijd.

Het is de blijvende verdienste van een blad als de „Amigoe di Curaçao" om steeds weer zijn kolommen open te stellen voor min of meer bescheiden pogingen om tegelijkertijd de historie en de actualiteit te dienen, waarbij onzerzijds een pover trachten naar het aankweken van een begin van traditie bij onze huidige Curaçaose Weermacht als nevenoogmerk komt.

Wat geschiedde er dan wel in 1803 op Habaai?

Niets meer of minder dan een uitgesproken „vijfde-colonne-activiteit", welke de moord op den 2en Luitenant C. M. de Lange, nabij het landhuis van de plantage „Welgelegen", tengevolge had.

Bij Hamelberg („Een veel bewogen tijdperk 1796—1804") troffen wij geen gegevens aan omtrent dit geval en ook de veel oppervlakkiger Teenstra spreekt er niet van („De Nederlands Westindische Eilanden", deel II, par. 10 — 1800—1804), doch de door Pater Euwens genoemde bronnen zijn zodanig, dat het gebeurde ongetwijfeld als authentiek mag worden beschouwd, misschien behoudens enkele détails.

In de maand Mei van het jaar 1803 kwam een Engels oorlogscorvet, met de merkwaardige naam „Suriname", onder commando van den Kapitein Robert Tucker, de haven van Willemstad binnenlopen met een buitgemaakt schip. Er waren moeilijkheden ontstaan omtrent het al of niet rechtmatige van het nemen van dit schip, dat zowel Nederlandse als Franse Zeebrieven bleek te hebben en een nadere beslissing moest worden afgewacht. Al spoedig bleek, dat de commanderende Officier van de „Suriname", wat men noemt een „ritselaar" was, die èn door zijn vreemde houding èn door zijn eigenmachtig optreden aanstonds argwaan wekte bij het Bestuur. Aangezien echter de toenmalige Bataafse Republiek, ondanks de oorlogsdreiging, niet officieel in oorlog was met Engeland, althans hiervan op Curaçao nog niets bekend was, wilde men uitermate voorzichtig zijn en ging men niet tot internering van den Commandant, de officieren en de overige bemanning van het oorlogscorvet over.

Ja men liet zelfs, toen de oorlog met Engeland klaarblijkelijk werd, aan Tucker en de zijnen bewegingsvrijheid, zij het dan ook onder voorwaarden en op „erewoord", daar de „Suriname" blijkbaar niet van zins was om te vertrekken.

Pater Euwens zegt hiervan: „Het schijnt, dat het Gouvernement, door dat erewoord van den Engelsman gerustgesteld, een ruime vrijheid liet aan de bemanning der „Suriname" en dat Tucker en zijn officieren zulk een ruim gebruik maakten van die vrijheid, dat zij zich van tijd tot tijd zelfs de weelde van een buitenverblijf veroorloofden en bij beurten enige dagen op de plantage „Welgelegen" doorbrachten, vanwaar zij uitstapjes maakten in de omstreken. Ook de manschappen gedroegen zich onbehoorlijk en gaven aanleiding tot veel onaangenaamheden."

Moet enerzijds het toenmalige Bestuur in dezen een zekere halfslachtigheid worden verweten, andererzijds was het met de defensie als steeds bitter slecht gesteld, zodat de sterke arm bij een eventueel te spreken krachtig woord zou hebben ontbroken, redenen waarom men vermoedelijk zijn toevlucht nam tot de listigheid van het „erewoord" waaraan men veronderstelde, dat Tucker en zijn officieren zich zouden houden, doch men had zich schromelijk vergist.

De commandant van de „Suriname" knoopte heimelijke relaties aan met enkele lieden, die bereid bleken te zijn hem een willig oor te lenen en hem behulpzaam te zijn bij de latere uitvoering van zijn minder eervolle bedoelingen.

Reeds terstond bij de aankomst van Tucker waren de gedragingen opgevallen van een op Curaçao woonachtig Engels onderdaan genaamd: James Jones, die enige tijd later in de Michielsbaai werd aangehouden aan boord van een schip, dat kennelijk de bedoeling had om met de Noorderzon te vertrekken en het was deze Jones, op wien aanbevelingsbrieven, afkomstig van Tucker, werden gevonden.

Maar ook op Welgelegen was het niet pluis! Een jongeman, met name Johan George Schuler, kwam naar alle waarschijnlijkheid in nauw contact met Tucker en beloofde laatstgenoemde vermoelijk om hem te gelegenertijd behulpzaam te zijn. Hij zou bij een eventuele inval van de Engelsen nabij Piscaderabaai als gids dienen naar het „Fort op de berg", waarmede volgens Pater Euwens het fort Waakzaamheid nabij Kortijn werd bedoeld. En dat de jonge Schuler hiertoe in staat was, blijkt wel uit het feit, dat hij woonachtig was op de plantage zijns vaders Sandrock, die in de naaste omgeving gelegen was.

Dank zij der welwillendheid van het Apostolisch Vicariaat hier ter stede, hadden wij de gelegenheid even een vluchtige inzage te hebben van verschillende originele documenten, die op Welgelegen en omgeving betrekking hebben en wij vonden, dat in 1836 de plantage Sandrock wier naam thans verdwenen is, nog bestond.

Blijkens koopacte van 2 December 1836 werd de plantage verkocht en als volgt omschreven:

„De plantage Sandrock bestaande uit drie ineengetrokken percelen grond, liggende in de middendivisie van het tweede district, belendende bewesten de plantage **Welgelegen** door de grote weg naar beneden gescheiden, benoorden de plantage **Plantersrust** en een stuk grond van Maria Hato, van de eerste door een gang naar Charo en beide met een eigen trankeer gesepareerd, beoosten de berg bekend onder de naam van de Zwatteberg of anders wel de **Priesterberg** genaamd en bezuiden een strook gronds **Enog en de vrije** gronden **Wiesje".**

(Men lette op de schrijfwijze van vele namen, die stuk voor stuk een klein probleem opwerpen.)

De jongen Schuler nu werd in gezelschap van Jones aangetroffen aan boord van het schip, dat heimelijk trachtte te verdwijnen. Er werden brieven gevonden, gericht aan den Engelsen Admiraal op Jamaica, waarin werd aangetoond, hoe eenvoudig een verovering van Curaçao bij verrassing in feite zou zijn.

Hiermede was het geduld van het bestuur uitgeput en men besloot Tucker en zijn kornuiten ogenblikkelijk onschadelijk te maken. Aanzegging werd gedaan, dat alle verdere communicatie met de wal verboden was en niemand van boord van de „Suriname" mocht gaan. Een plechtige belofte volgde, doch Tucker wist heimelijk de wal te bereiken.

En toen het bevel tot arrestatie werd uitgevaardigd, bleek de vogel gevlogen te zijn en moest hij elders worden opgezocht.

Dit nu werd de aanleiding tot de moord van Habaai.

Op Zaterdag, 10 September 1803, werd den 2en Luitenant C. M. de Lange opgedragen om zich met een commando soldaten naar de plantage Welgelegen te begeven en aldaar Tucker een brief van het Bestuur te overhandigen en hem zo nodig te arresteren.

De brief was van de volgende inhoud:

„De Gecombineerde Raad gelast bij dezen Captain Tucker (alzoo hij schriftelijke orders van ons begeerde), om op ontvangst dezer direct, met zijn bijbehorende manschappen aan boord van zijn schip zich te begeven en te obedieeren aan de orders, die aan hem door de Commissarissen van dezen Raad zullen worden gegeven".

Wij citeren vervolgens Pater Euwens, voor hetgeen er hierop plaats vond:

„Intussen was Luitenant de Lange met zijn soldaten op Welgelegen aangekomen. Hoe zich hier alles in biezonderheden heeft toegedragen, is niet na te gaan. Zoveel is zeker dat, terwijl de Luitenant de trappen van het landhuis besteeg, om zijn brief te overhandigen, Tucker plotseling zijn pistool op hem aanlegde en hem een kogel door het hoofd joeg. 's Daags daarna vinden wij Tucker weer aan boord van zijn schip. Of hij na het lezen van de brief zich vrijwillig aan boord begeven heeft, of door het Commando met geweld daarheen is gebracht wordt niet vermeld. Bij visitatie van het landhuis werd nog een kistje kruit gevonden."

Dit is het wel zeer bescheiden verhaal van een lid van de Curaçaose Weermacht, die viel in de oefening van zijn plicht en het is op nagenoeg dezelfde plaats, dat nu — na honderdveertig jaar — Curaçaose soldaten als schildwacht op post worden gesteld.

De naam de Lange is totaal vergeten en niets herinnert ons aan het gebeurde van weleer. Doch mede door zijn toedoen bleef Curaçao een jaar later Nederlands gebied en thans is het wederom de eretaak van den Curaçaosen soldaat zorg te dragen, dat dit ook in de toekomst zo blijve.

Waar de Lange vandaan kwam, is niet te achterhalen, daar de plaatselijke archieven op dit punt te kort schieten en in Nederland uiteraard niet zijn te raadplegen. Slechts het feit, dat hij op de 11e Februari 1803 van cadet-sergeant tot 2e Luitenant werd bevorderd doet denken aan een uitgezonden militair (Publ. 1803, nr. 143).

Misschien is er nog eens gelegenheid het gebeurde te fixeren op het terrein van de kazerne Habaai, teneinde daarmede recht te doen aan de nagedachtenis van een goed soldaat!

Op 10 September 1943.

---

[1]) „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 7 September 1943.

[2]) „Onze Eeuw", 1908, 8e jaargang.

CURAÇAO

4000.

In ons zestigste jaar geschiedt het dan, dat het 4000ste nummer van de „Amigoe di Curaçao" verschijnt, dat is heden. Was het blad aanvankelijk naar zijn ondertitel „Weekblad voor de Curaçaosche Eilanden" (geen kolonie, geen staatsdeel), in 1935 begon het tweemaal per week en op 1 Maart 1941 is het dagelijks gaan verschijnen. Na het „Handelsblad", dat vandaag zijn 10.650ste nummer uitgeeft (echter van de 35e jaargang), staat de Amigoe als nr. 2 op de lijst van Curaçaose dagbladen. Een kleine honderd na ons komt „La Prensa", die vandaag nr. 3903 draagt (in zijn 14e levensjaar), en tenslotte komt de beminde Benjamin van Curaçao's krantengezin, de „Beurs- en Nieuwsberichten", die eerst aan het prille 2558 toe is en nog slechts 9 jaren telt.

„Tot zijn vrienden rekent de Amigoe di Curaçao al zijn lezers. Dit kan niemand verwonderen. Tussen een schrijver toch en zijn gestadige lezers ontstaat een verhouding, waaraan men moeilijk de naam van vriendschap kan weigeren. Wij althans beschouwen al onze lezers als vrienden, die zich van de anderen alleen onderscheiden door hun onzichtbaarheid. Dit deert evenwel niet. Want al zouden wij onze lezers, op weinige uitzonderingen na, nooit ontmoeten, al worden er geen handdrukken tussen hen en ons gewisseld, toch bestaat er tussen hen en ons een band en een heilige: ons arbeiden namelijk heeft hetzelfde doel, ons streven is gelijk, onze verlangens zijn dezelfde. Wij willen het waarachtige welijn van Curaçao bevorderen en dit is het wat ook zij verlangen".

Aldus beschreven wij op de **eerste bladzijde** en in **de eerste kolom** van het **eerste nummer** van de **eerste jaargang** onze verhouding tussen lezers en onszelven en wij geloven, dat — ook al zijn feilen het kenmerk onzer menselijkheid geweest — de 4000 nummers, die wij thans hebben gepubliceerd het bewijs zijn geweest van de continuiteit onzer Redactie. Nadat wij toen aldus onze verhouding tot de lezers-vrienden hadden beschreven, hebben wij in diezelfde eerste kolom onze aanhankelijkheid betuigd „aan het dierbare Vaderland, aan Zijne Majesteit onzen geeerbiedigden Koning, aan Hoogstdeszelfs Huis en aan Hem, die den Vorst in ons midden vertegenwoordigt". Woorden, die sedertdien terecht elk jaar enkele malen herhaald zijn.

Reeds in ditzelfde eerste nummer hebben wij aangekondigd, hoe „de meest geniale mannen uit ons volk, ook al zijn zij van verschillende geestesrichting, nimmer gemeend hebben de godsdienstigheid buiten het sociale leven aan een hernieuwde ordening der zwaar woog toen zij in de tijd van Leo XIII werd ingezet, toen juist het omgekeerde hiervan toppunt van wijsheid scheen te zijn, een traditie, die ook zwaar woog in de jaren die volgen zouden, een traditie, die zeker ook zwaar zal wegen in de jaren, die thans voor ons liggen en waarin de kleine katholieke pers met haar zo beperkte middelen, doch in de zekerheid van de bijstand Gods, zal moeten leiding geven aan een hernieuwde ordening der wereld, waarin „de godsdienstigheid niet buiten het sociale leven zal mogen worden gesloten." „Wij geloven niet", aldus schreven wij in ons 1e nummer op 5 Januari 1884 en aldus kunnen wij letterlijk herhalen in ons 4000e nummer op 10 September 1943, „dat iemand onzer lezers, hoezeer dan ook over al het andere met ons in mening verschillende, het met ons over deze beginselen totaal oneens zal zijn."

MGR. VERRIET NAAR ARUBA.

Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus I. Verriet O.P. zal Maandag as. voor enige dagen naar Aruba vertrekken.

PROF. IGNACY PINÉS OP CURAÇAO.

Gisteren arriveerde te Willemstad Prof. Dr. Ignacy Pinés, hoogleraar in de experimentele cardiologie aan de medische faculteit van de Universiteit van Caracas.

Professor Pinés is Pool van nationaliteit en was voor de oorlog professor aan de Universiteit van Warszawa. In verband met de Wereldtentoonstelling te New York was Prof. Pinés in de Verenigde Staten, toen de Duitsers zijn vaderland invadeerden. Prof. Pinés is later benoemd tot hoogleraar in Caracas, waarheen hij ook zijn vrouw en dochter heeft weten te doen overkomen.

Voor studiedoeleinden maakt de hoogleraar thans een rondtocht door Colombia en verschillende Caraïbische punten, allereerst in verband met consulten en het bestuderen van vraagstukken met zijn vak verband houdende, maar bovendien houdt Prof. Pinés hier en daar lezingen. Of zulks op Curaçao ook het geval zal zijn, was nog niet bekend.

Wel hoopte Prof. Pinés met de verschillende artsen ter plaatse kennis te zullen maken om ook met hen verschillende zaken te kunnen bespreken.

Vanmorgen bracht Prof. Pinés, tezamen met Dr. H. G. S. van Raalte een bezoek aan het Sanatorium Het Groene Kruis. In de namiddag stond een bezoek aan het Sint Elisabethsgasthuis op het programma.

Prof. Pinés, die zeer blijde was ook Curaçao in zijn reisplan te hebben betrokken, zou eerst reeds Zondag as. zijn vertrokken, doch heeft besloten zijn vertrek tot volgende week Woensdag uit te stellen.

Zoals bekend heeft Prof. Pinés verschillende publicaties in het licht gegeven, o.a. ook in het bekende Noordamerikaanse tijdschrift „Surgery".

Gevraagd of Prof. Pinés na de oorlog dacht terug te keren naar Polen, antwoordde de hoogleraar: „Natuurlijk". Prof. Pinés vertelde, dat wel 90% van de dokters, advocaten en andere academisch geschoolden was uitgemoord door de nazies. „Ik moet toch mijn plicht doen en helpen mijn Polen weer op te bouwen", was een vaderlandslievende uitlating, die ons goed deed te horen. „Nog is Polen niet dood".

VERENIGINGSNIEUWS.

K.S.C.

De wandelsport-commissie bestaande uit: Voorzitter Frater Maria Hadrianus; Secretaris de Heer André Levens en de volgende Heren Frater Maria Benedicto, de heer Balinge, de heer E.M.A. Bleau, de heer Berenos, de heer Salomon Bomberg en de heer Jossy Dominguez, heeft eergisteren haar eerste vergadering gehouden. Tijdens deze vergadering werd besloten een wandeltocht te ondernemen van 15 kilometer.

De route zal zijn Pietermaai — Scherpenheuvel visa versa en deze wandeltocht zal plaats vinden op 26 September e.k.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Men gelooft,** dat Generaal Johannes von Blaskowitz, een der beste generaals van de Wehrmacht, het bevel heeft over de Duitse landstrijdkrachten in Italië.

— **Radio-Algiers** zeide, dat bittere straatgevechten woeden op verschillende punten langs de spoorlijn tussen Milaan en Genua.

— **Volgens de Zwitserse radio** kunnen de Geallieerden Albanië elk ogenblik binnenvallen. Een groot Geallieerd convooi, geëscorteerd door krachtige vlootstrijdkrachten, werd gezien in de Ionische Zee.

— **De Zwitserse radio zeide, dat Geallieerde vliegtuigen strooibiljetten op Bulgarije geworpen hebben om de overgave van het land te eisen.**

— Een militaire zegsman van Wilhelmstrasze zeide tot Zweedse correspondenten, dat de Geallieerden waarschijnlijk niet alleen hun huidige bruggehoofden in Italië zullen uitbreiden met nieuwe landingen langs de kust, doch dat zij een derde front in West-Europa schijnen voor te bereiden. Hij zeide, dat de hevige bombardementen op de Duitse vliegvelden in het Westen een dergelijke onderneming doet veronderstellen.

— **Het DNB maakte bekend, dat Mussolini Hoofd zal zijn van een „Nationale Fascistische Regering' onder Duits beschermheerschap.**

— **Radio-Marokko** deelde mede, dat het Duitse Hoofdcommando een ultimatum aan de Italiaanse strijdkrachten in Noord-Italië gesteld heeft om ogenblikkelijk de wapen neer te leggen. Zegsman voor de Italiaanse fascistische regering in Noord-Italië is Palvolini. Naar verluidt zouden de Italianen in Joegoslavië grote hoeveelheden wapenen aan de guerrillero's uitleveren.

— **Zweedse correspondenten melden, dat volgens „officiële Duitse kringen in Berlijn" nazie-troepen strategisch belangrijke punten in Rome hebben bezet.**

ITALIANEN TREKKEN MET NOORDAMERIKANEN OP.

Berichten van de Italiaanse grens zeiden, dat de Geallieerde strijdkrachten, die zijn geland aan de kust van de Tyrrheense Zee (waarschijnlijk in het gebied van Napels) zich naar het Noorden voortbewegen met een voorhoede van Italiaanse troepen. Milaan, Turijn en andere industrie-centra in Noord-Italië zouden geheel in handen zijn der Italiaanse militaire overheden, terwijl Duitse soldaten deze plaatsen verlaten (Bern, (AP) 9.9).

Bakhmach door Sovjets ontzet.

Nog 6 Japanse schepen in de grond geboord; 4 beschadigd.

PREMIER KALLAY VAN HONGARIJE ONTSLAGEN?

HEVIGE BOMBARDEMENTEN OP FRANS KUSTGEBIED.

BAKHMACH VEROVERD.

Als volgt luidt de dagorder, welke Maarschalk Jozef Stalin gericht heeft tot Generaal Rokossovsky:

„De troepen van het centrale front zetten hun snel offensief voort, staken de rivier Seim over en bezetten op 6 September de stad Konotop, terwijl zij vandaag in een stormloop de stad Bakhmach innamen, een belangrijk spoorwegknooppunt, middelpunt van de Duitse verbindingswegen en een beslissend sterktepunt in de richting van Kiev.

Ter ere van de overwinning zullen de strijdkrachten, die zich onderscheiden hebben met de bevrijding van de steden Konotop en Bakhmach, de namen dragen van de door hen bevrijde steden.

Op 9 September om 20 uur Moskou-tijd, zal de hoofdstad van ons land, in naam van het gehele land, de glorierijke troepen groeten, die aan de bevrijding van Konotop en Bakhmach hebben deelgenomen, met 12 saluutschoten, gelost door 124 kanonnen. Bij de gevechten om de steden Konotop en Bakhmach hebben de troepen van Luitenant-Generaal Chernykhovsky, Luitenant-Generaal Bondarev en Generaal-Majoor Kozlov zich ondescheiden, alsook de vliegers onder commando van Luitenant-Generaal Rudenko van de luchtmacht. Voor de uitstekende uitvoering van deze verrichtingen bedank ik alle troepen, die onder uw commando hebben deelgenomen aan de bevrijding van de steden Konotop en Bakhmach. Eeuwige roem voor de helden, die gevallen zijn in de strijd voor de vrijheid en onafhankelijkheid van ons land. Dood aan den Duitsen indringers" (Londen, (AP) 9.9).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 9 September braken onze troepen als gevolg van verwoede gevechten de vijandelijke weerstand en veroverden zij de stad en het grote spoorwegknooppunt Bakhmach in een bestorming.

In het gebied ten Westen van Stalino zetten onze troepen hun succesrijk offensief voort en maakten zij van 5 tot 15 kilometer voortgang, waarbij meer dan 180 bewoonde plaatsen veroverd werden, waaronder het districtscentrum van het Stalino-gebied Dobropolye en Starobesjevo. Ook werden veroverd de grote bewoonde plaatsen Novo-Dmitrevka, Privolye, Petrovka en de spoorwegstations Tsjerkasskaya, Pantosova en 9 andere. In de richting van Priluki zetten onze troepen hun succesrijk offensief voort en maakten zij van 8 tot 10 kilometer voortgang, waarbij meer dan 80 bewoonde plaatsen ontzet werden, waaronder Smeloye, een districtscentrum in het Sumy-gebied, 2 andere districtscentra en nog 8 andere grote bewoonde plaatsen.

Ten Noorden van Bryansk veroverden onze troepen de stad Lyubinova. In het gebied ten Zuid-Westen en Westen van Charkov leverden onze troepen offensieve gevechten en verbeterden zij hun stellingen.

In de richting van Smolensk zetten onze troepen de gevechten voort ter verbetering van hun stellingen.

Op 8 September vernielden of ontwrichtten onze troepen aan alle fronten 27 Duitse tanks. 30 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten en door het afweervuur" (Moskou, (AP) 9.9).

VON HORTHY CONFEREERT.

De Britse radio zeide, dat de Hongaarse Regent, Admiraal von Horthy, thans in conferentie is met de leden van zijn staf en dat een „belangrijke verklaring verwacht wordt" (New York, (AP) 9.9).

PREMIER KALLAY ONTSLAGEN.

De radio van Brazzaville zeide in een uitzending tot de Rranse gebieden, dat de Hongaarse Regent, Admiraal von Horthy, Premier Nicholas von Kallay ontslagen heeft. „Waarschijnlijk zal spoedig een belangrijke verklaring door de Hongaarse Regering worden uitgegeven", aldus de uitzending, welke door Noordamerikaanse luisterdiensten werd opgevangen (New York, (AP) 9.9).

DUITSE AANVAL OP SPITSBERGEN?

Het Duitse Internationale Informatiebureau, een propaganda-agentschap, zeide in een uitzending, dat Duitse vlooteenheden een krachtige aanval hebben gedaan op het eiland Spitsbergen in de Noordelijke IJszee. Er werden geen biezonderheden verstrekt (Londen, (AP) 9.9).

AFTREDEN VICTOR EMMANUEL ONTKEND.

De radio van Rome ontkende de berichten, afkomstig uit Zwitserland en uitgezonden door de radio van Berlijn, volgens welke Koning Victor Emmanuel van Italië is afgetreden ten gunste van Kroonprins Umberto. Stefani zeide: „Al deze berichten zijn onwaar". Vroegere Zwitserse berichten hadden gezegd, dat de Koning is afgetreden en dat Kroonprinses Marie Jose, de gade van Umberto, tijdens de nacht in Zwitserland arriveerde (Londen, (AP) 10.9).

GEVECHTEN TUSSEN DUITSE EN ITALIAANSE VLOOTSTRIJDKRACHTEN.

Het DNB deelde mede, dat een Italiaans slagschip en een kruiser gisteren in de grond werden geboord door Duitse bommenwerpers tussen Sardinië en Corsica. Het Duitse nieuwsagentschap zeide, dat de oorlogsschepen deel uitmaakten van het Italiaanse escader, dat uit La Spezia vluchtte en „ op Engels-Noordamerikaanse orders de Duitse scheepvaart tussen Sardinië en Corsica aanviel".

„Zodra dit nieuws bekend werd, stegen Duitse bommenwerpers op om de Duitse schepen te beschermen. Hun aanval was zo doeltreffend, dat nog een slagschip, een kruiser en een torpedojager ernstig gehavend werden door bomtreffers. De strijd met dit vlootescader is nog in voortgang" (Londen, (AP) 10.9).

DUITSERS BEZETTEN ALBANIË.

Het Hongaarse nieuwsagentschap deelde mede, dat de Duitse troepen Albanië en de gehele Adriatische kust bezet hebben (Londen, (AP) 10.9).

EEN COMMUNIQUÉ VAN BADOGLIO.

Een communiqué, dat door Maarschalk Badoglio werd uitgegeven, maakte bekend, dat de toestand in het land kalm en normaal is. Voorts zeide het communiqué: „Onderhandelingen zijn gaande met het commando van de Duitse troepen om deze troepen naar het Noorden terug te trekken" (Madrid, (AP) 10.9).

BADOGLIO VERLAAT ROME.

De Zwitserse radio deelde mede, dat Badoglio Rome verlaten heeft. De waarnemend Opperbevelhebber, Generaal Baviglia, heeft de leiding overgenomen. De reden voor het vertrek van Badoglio werd niet opgegeven (Londen, (AP) 10.9).

BADOGLIO'S GEZIN IN LAUSANNE.

Naar vermeld wordt zijn de echtgenote en dochter van Maarschalk Pietro Badoglio Woensdag in Lausanne aangekomen (Madrid, (AP) 9.9).

MUSSOLINI NIET IN NOORD-AFRIKA.

Officieel wordt ontkend, dat Mussolini zich in Noord-Afrika bevindt (Londen, (AP) 10.9).

ROMEINEN HOREN KANONVUUR.

Het nieuwsagentschap Stefani deelde mede, dat heden omstreeks het middaguur een hevig kanonvuur gehoord werd in Rome. Naar verluidt zouden de buitenwijken van Rome beschoten worden (Londen, (AP) 10.9).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„De eerste groepen van het Noordamerikaanse 5e leger hebben de Duitse weerstand overkomen en zich op succesrijke wijze gevestigd in het gebied van Napels.

De mijnen voor de stranden werden opgeruimd door mijnenvegers. Niettegenstaande de Duitse weerstand werden de landingen volgens het plan uitgevoerd en het werk om de schepen en vaartuigen te ontladen heeft zonder onderbreking voortgang. De vlootstrijdkrachten, welke rechtstreeks gewikkeld zijn in de landingsoperaties, staan onder het bevel van Vice Admiraal Henry Hewitt der Noordamerikaanse Marine.

Een vlootafdeling veroverde de Ventolene-eilanden op ongeveer 10 kilometer ten Westen van Napels in de vroegte van gisteren. Het Italiaanse garnizoen gaf zich over. In het Zuiden op de teen van Italië, zette het 8e leger zijn opmars voort over de Oostelijke en Westelijke kustwegen tegen de Duitse weerstand. Een vijandelijke achterhoede dekte hun terugtrekking met uitgebreide vernielingen. Pizzo aan de Westelijke kust van de teen is in onze handen. Deze stad werd veroverd als gevolg van een geslaagde aanval vanuit zee.

Aan de Oostelijke kust hebben onze voorste colonnes Monasterace Marina bereikt. De Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht viel gisteren bruggen en wegen aan te Capua en Sanchello. Middelzware en lichte bommenwerpers vielen de wegen aan, welke leiden naar de stranden alsook andere doelen er rondom. Ook vielen zij de vijandelijke stellingen en verbindingswegen in het Zuidelijke gevechtsgebied aan. Gevechtsbommenwerpers deden talrijke aanvallen en vernielden een groot aantal motorvoertuigen. Zij zetten hun vluchten boven Zuid-Sardinië voort, terwijl gevechtsvliegtuigen offensieve patrouillevluchten onderhielden boven beide gebieden. In de afgelopen nacht werden de rangeerterreinen te Grosseto aangevallen door nachtbommenwerpers.

In deze operaties en bij patrouillevluchten werden 11 vijandelijke vliegtuigen vernield. 7 Onzer toestellen worden vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 10.9).

GEALLIEERDEN ROEPEN STEUN IN VAN DE ITALIANEN.

De radio's der Verenigde Landen drongen er bij de Italianen op aan om ogenblikkelijk elke verbindingslinie tussen het gebied van Napels, waar de Geallieerde strijdmacht aan land kwam, en Noord-Italië, waar de Duitse hoofdmacht zich bevindt, door te snijden.

Naar men zegt worden ook pampletten met dezelfde oproep door vliegtuigen over geheel Italië verspreid.

De radio's zeiden: „Indien gij den Duitsen indringer de tijd gunt zal hij terugslaan met al zijn barbaarse wreedheid. Reeds is hij in het bezit van Genua, doch er is nog tijd. De Duitsers trekken hun hoofdmacht samen in Noord-Italië. Daar bereiden zij een hoofdverdedigingslinie voor. Daar hopen zij voorraden op voor de Duitse legers rondom Napels en op Calabrië. Het is Uw taak, de taak van elken spoorwegwerker, wegwerker, telefoon- en telegraafbeambten en elken Italiaan van elke klasse, die bereid is alles te geven voor zijn land — het is Uw taak de verbindingslinies tussen de Duitse legers in Noord-Italië, de Duitse legers in het gebied van Napels en op Calabrië door te snijden.

De tijd is kort. De volgende zeven dagen zullen beslissend zijn. Indien Gij deze verbindingslinies doorsnijdt zullen deze zeven dagen Italië's kwelling verkorten. Doch indien Gij dit niet doet zal de oorlog in Italië lang, vernielend en bloedig zijn.

Weet, dat Gij niet langer alleen in Uw strijd zijt. Onze legers zijn eindelijk met U. Onze luchtstrijdkrachten vallen dagelijks de Duitse verbindingswegen aan en vernielen de spoorwissels.

Italianen, slaat nu toe!" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 10.9).

DE DUITSE REACTIE.

Badoglio heeft zich volgens het inzicht van de Duitse pers gevoegd bij de gelederen van Roosevelt, Churchill en Stalin als „bandiet". De nazie-pers en de officiële Duitse zegslieden begonnen allerlei laagheden, welke tot nu toe slechts bestemd was voor de Verenigde Staten, Groot-Britannië en Rusland, te debiteren over Italië. De Italiaanse overgave was blijkbaar zulk een verlammende slag voor het Duitse propaganda-apparaat, dat Goebbels de nazie-redacteuren niet bijeenriep voor een bespreking, doch hun enkel het teken gaf om van leer te trekken. Berlijnse gezagsdragers zeiden tot Zweedse correspondenten, dat de honderdduizenden Italiaanse arbeiders in Duitsland aan hun werk zouden blijven, waardoor zij te kennen gaven, dat zij desnoods met geweld zullen worden vastgehouden. Niettegenstaande het uitwendige air van vertrouwen, dat Italië's overgave was voorzien door de Duitse legerleiders, voorspelde men den correspondenten, dat de ontwikkelingen van de oorlog binnen de volgende vier weken een hoogtepunt zullen bereiken (Stockholm, (AP) 9.9).

DE HEER JOSSY C. HENRIQUEZ OVERLEDEN.

Hedenmorgen half 12 is de Heer Jossy Cohen Henriquez, lid van de Raad van Bestuur, plotseling overleden.

De Heer Cohen Henriquez bereikte de leeftijd van 57 jaar. De begrafenis zal plaatsvinden morgenmiddag na 18 uur op de Joodse begraafplaats Berg Altena.

Buitenland.

BADOGLIO LAS PROCLAMATIE ZELF VOOR.

Maarschalk Pietro Badoglio las persoonlijk zijn proclamatie aan het Italiaanse volk voor, waarin de overgave wordt bekendgemaakt. Doordat hij voor de microphoon van Radio-Rome verscheen is men van meening, dat hij niet door de Duitsers gemolesteerd wordt. (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 8.9).

„DUITSERS WAREN VOORBEREID".

De radio van Berlijn zond een officiële verklaring uit, waarin wordt gezegd, dat „de Duitse Regering sedert 25 Juli voorbereid was op zulk een open verraad (als Italië's overgave) en daarom alle militaire voorzorgsmaatregelen trof, welke nodig waren". De radio beweerde, dat „deze misdadige samenzwering...... zal mislukken als alle dergelijke handelingen". (Londen, (AP) 8.9).

ZUIDAMERIKANEN IN WASHINGTON.

Latijns Amerikaanse diplomatieke kringen ontvingen het nieuws van Italië's overgave met grote blijdschap. Een diplomaat zeide als persoonlijk commentaar: „Daarmede moet eénderde van Argentinië's probleem zijn opgelost" (Washington, (AP) 9.9).

DIEPE INDRUK IN MADRID.

Het nieuws van de Italiaanse overgave veroorzaakte — wat beschreven werd als — een „diepe indruk" in Madrid. Het nieuws werd niet gepubliceerd in de avondbladen, doch het werd snel verspreid door degenen, die het door de radio hoorden.

Men verwacht geen officieel commentaar alvorens meer gedetailleerde berichten over de ontwikkelingen in Madrid ontvangen zijn. (Madrid, (AP) 8.9)

HITLER CONFEREERT.

Het Britse nieuwsagentschap deelt mede, dat volgens een bericht uit Stolkholm Adolf Hitler heden met de Oorlogsraad bijeenkwam en dat beslist werd de Politie te versterken en in Italië te vechten tot den laatsten man (Londen, (AP) 9.9).

TELEFOONVERBINDING DUITSLAND-ITALIË VERBROKEN.

De Duitse Overzeese radio maakte bekend, dat alle telefoonverbindingen tussen Berlijn en Italië verbroken zijn. Het Duitse bericht zeide, dat de Italianen weigerden om dringende oproepen via Boedapest of Zürich te beantwoorden. (Londen, (AP) 8.9).

NOORD- EN MIDDEN-ITALIË DOOR DUITSERS BEZET?

Het Britse nieuwsagentschap ving een uitzending op van het Duitse agentschap Transocean, volgens welke een Duitse militaire zegsman beweerde, dat „Noord- en Midden-Italië door de Duitse troepen bezet zijn" (Londen, (AP) 9.9).

KESSELRING AAN DE DANS ONTSPRONGEN.

Stefani zeide, dat Veldmaarschalk Kesselring, de Duitse Commandant van de luchtmacht in Italië slechts „door een wonder" aan de dood ontsnapte, toen een bom zijn huis trof tijdens de Geallieerde luchtaanval van gisteren op het Duitse hoofdkwartier te Frascati ten Zuiden van Rome (Londen, (AP) 9.9).

ONDER HET RAAM VAN DEN PAUS.

Uit de thans ontvangen Noordamerikaanse bladen vernemen wij nog biezonderheden omtrent de ovaties, die het Romeinse volk zijn Bisschop en Paus gebracht heeft. Na het tweede bombardement van Rome (Vrijdag 13 Augustus) verliet de Paus om 12.45 uur het Vaticaan, vergezeld van Mgr. Giovanni Battista Montini, die Zijne Heiligheid ook gedurende Haar eerste tocht naar San Lorenzo had vergezeld. De Paus reed naar de getroffen stadsdelen, verliet de auto en wandelde temidden der puinen. Evenals bij Zijn vorige rondgang, knielde de Paus tenslotte op een puinhoop neder, zodat elkeen Hem kon zien en vroeg te zamen te bidden voor de slachtoffers en de vrede.

Hierna reed de Paus naar Zijn kathedraal, St. Jan van Lateranen, waar Zijne Heiligheid weer uitstapte en het korte toespraak tot de menigte hield, haar opwekkende het vertrouwen op God niet te doen verflauwen en om een Christelijk leven te leiden dat Gode aangenaam zou zijn. Ook hier knielde de Paus neder op de grond en bad weer met Zijn gelovigen. Een gejubel steeg op, toen de Paus weer in de auto plaats nam en terugreed naar het Vaticaan.

Zaterdagavond (14 Augustus) toen bekend geworden was, dat Rome tot open stad verklaard was werden betogingen gehouden onder de ramen van de pauselijke vertrekken om den Paus voor Zijn invloed te bedanken. De betogingen vingen aan omstreeks 20 uur en duurden voort tot ver voorbij middernacht. Tweemaal verscheen de Paus voor het venster om dank te zeggen. Zondag daarop begon het al vroeg weder. Wel een 50 tot 60.000 mensen vergaarden zich op het St. Pietersplein en tweemaal verscheen de Paus op de loggia van de Vaticaanse basiliek, vergezeld van Zijne Eminentie Luigi, Cardinaal Maglione.

— Uit deze bladen wordt voorts nog vernomen, dat ook de kerken Santa Maria dell 'Orto en Sant'Elena „practisch vernield" zijn. Het klooster van de Zusters van O.L.V. van Namen werden getroffen, doch de nonnen ontkwamen heelhuids.

NOORDAMERIKAANSE LIGHTNINGS IN CHINA.

De eerste officiele bekendmaking dat P-38's in China gebruikt worden, was vervat in het communiqué van Stilwells hoofdkwartier waarin gezegd werd dat de uitgebreide Noordamerikaanse luchtaanvallen van Maandag op het gebied van het Tunting-meer zonder verlies werden uitgevoerd. De Noordamerikanen bliezen spoorweginstallaties, ijzergieterijen, pakhuizen en een radio-station alsook kanonstellingen op. Naar schatting werden honderden Japanners gedood" (Tsjungking, (AP) 9.9).

JAPS WORDEN PESSIMISTISCH.

Radio-Tokio zeide tot het volk van Japan, dat de „ontwikkeling van de oorlogstoestand absoluut geen optimisme meer rechtvaardigt". De uitzending werd opgevangen door het Bureau van Oorlogsvoorlichting.

Een uitzending van Tokio voor het binnenland erkende, dat de Japanners „belangrijke" verliezen geleden hebben bij de krijgsverrichtingen rond Lae en waarschuwde, dat de Geallieerden zullen „voortgaan met zulke hardnekkige ondernemingen".

De commentator beweerde evenwel, dat de Japanners „vernielende slagen" toebrachten aan de Geallieerde strijdkrachten, die nabij Lae landden.

Een Japanse oorlogscorrespondent, die onlangs in Tokio terugkeerde uit de Stille Zuidzee gaf voor de radio een indrukwekkend beeld van de Noordamerikaanse sterkte in dat krijgsgebied. „De gevechten in het gebied van de Stille Zuidzee nemen elk ogenblik in hevigheid toe" zeide hij.

„De laatste offensieve ondernemingen van de vijandelijke strijdkrachten in de gebieden van Rendova, Nieuw Georgië en Nieuw Guinea zijn de voorbereidende stappen met het doel de strategische bases op ons eiland Nieuw Guinea in handen te krijgen".

De Japanse commentator voegde hieraan toe, dat de Noordamerikaanse productie de Geallieerden in staat stelt dag en nacht vliegtuigen uit te zenden in aanvallen met strijdmachten van 100 tot 200 toestellen. „Dit is blijk genoeg van de woede van de strijd. De vijand voert steeds meer gemechaniseerd materiaal aan in de Stille Zuidzee. Wij mogen geen ogenblik verslappen in onze oorlogsinspanning" (New York, (AP) 9.9).

OUDE HUISNIJVERHEID GAAT VERLOREN.

De oude pottersbakkerijen, zoals die in Caza (Zuiden van Palestina) bestaan sedert de dagen des Ouden Testaments, zullen verdwijnen. Zij leveren teveel rooknarigheden op. De pottersbakkerijen zullen buiten de stad hervestigd worden en dan tevens gemoderniseerd worden, hoewel het draaien der potten met de hand zal blijven geschieden.

Hiermede gaat een handnijverheid, die meer dan 2000 jaren geen enkele wijziging onderging verloren. De bakkerijen van Gaza worden het eerst vermeld in 727 voor Christus' (Jerusalem, ncwc, 9.9).

PARIJS GEBOMBARDEERD.

Het DNB maakte bekend, dat Parijs hedenmorgen is gebombardeerd. Zowel Britse als Noordamerikaanse vliegtuigen namen aan de aanval deel, welke gericht was op het Noordwestelijke deel van de Franse hoofdstad, aldus het Duitse nieuwsagentschap. (Londen, (AP) 9.9).

AANVALLEN OP FRANKRIJK.

Een gezamenlijk communiqué van het Britse Ministerie van Luchtvaart en het Hoofdkwartier van de 8e Noordamerikaanse luchtmacht luidt als volgt:

„Marauders vielen heden de vijandelijke vliegvelden te Lille-Nord en Lille-Vendeville aan en Mitchells van de Royal Airforce vielen de vliegvelden te Vitry en Artois in Frankrijk aan. Spitfires van de Royal Airforce, de Dominions en de Geallieerden escorteerden en beschermden de middelzware bommenwerpers en vernielden 9 vijandelijke jagers. Noordamerikaanse Thunderbolts voerden ter ondersteuning vluchten uit boven Noord-Frankrijk en België. Van deze verrichtingen worden 4 Spitfires vermist". (Lima, ncwc 9.9).

BRAZILIAANSE BISSCHOP GESTORVEN.

Z.H.E. Mgr. Joao Antonio Pimenta, Bisschop van Monte Claros in de staat Minas Geraes (Brazilië) is overleden. De Bisschop was geboren in 1859, priester gewijd in 1883 en bisschop gewijd in 1906. Sedert 1911 bestuurde hij bovengenoemd bisdom (Rio de Janeiro, ncwc, 9.9).

JOURNALISTENJUBILEUM IN VENEZUELA.

Het 25-jarig priesterschap werd te Caracas gevierd van Mgr. J. M. Pellin, redacteur, directeur van het dagblad La Religion. Mgr. Pellin vierde zijn feest door een heilige Mis op te dragen in de kerk van de H. Teresia tot intentie van allen die werkzaam zijn bij zijn katholieke dagblad. President Isaís Medina Angarita kwam persoonlijk Zijn gelukwensen aanbieden aan den jubilaris; gelukwensen kwamen voorts binnen van het Venezolaanse Congres, journalistenverenigingen en andere organisates.

„GELOOF IS DE BESTE WEG NAAR NATIONALE WELVAART".

Dr. Manuel Prado, president van de republiek Peru, heeft te Lima verklaard, dat het geloof steeds de veiligste weg is voor de naties om tot welvaart te geraken. De gehele geschiedenis getuigt hiervan, aldus de President. Onder het symbool dos Christendoms zijn onze hogescholen verrezen en daar werden geslachten na geslachten van ons halfrond opgevoerd. Wijdlufte priesters zijn in onze wordingstijd de helden van vrijheid en de pioniers onzer natie geworden, verdedigers van onze nieuwe republieken. President Prado verscheen aan het banquet, dat hem in de Apostolische Nunitiatuur werd aangeboden vergezeld van de hoogwaardigheidbekleders der Republiek. Kerkelijke autoriteiten zaten mede aan de dis. De Nuntius schetste in zijn toespraak het voorbeeld van katholiek leven dat de President steeds gaf en de wetsveranderingen, die de President der Kerk tot welzijn had doorgevoerd in het biezonder bij de totstandkoming van het Concordaat en de benoeming van bisschoppen. (Londen, (AP) 9.9).

DANKBETUIGING.

Ondergeteekenden betuigen hierbij hun welgemeenden dank aan allen, die op een of andere wijze hun sympathie hebben betoond gedurende ziekte en overlijden van hun echtgenoot, vader en behuwd vader.

Wed. VICTOR WILD en KINDEREN.

Wij ontvingen.

The New Testament of our Lord and Savior Jesus Christ — deze nieuwe vertaling in het Noordamerikaans hebben wij vroeger reeds aangekondigd en aanbevolen, want het is een buitengewoon stuk werk geweest, uitgevoerd onder opperleiding van Aartsbisschop John T. McNicholas O. P. Is deze nieuwe Bijbelvertaling aanvankelijk op gewoon boekformaat uitgegeven, de vraag was zodanig, dat de oplage al spoedig uitverkocht was. Men heeft toen nieuwe oplagen in verschillende formaten in omloop gebracht en zo werd ons de volledige uitgave van het Nieuwe Testament thans op klein formaat — gebedenboekenformaat — toegezonden. Deze druk is gedateerd 1943 en verzorgd door het St. Anthony Guild Press, Paterson, New Jersey, U.S.A. ($ 1 en hoger al naargelang de uitvoering). Het papier is iets dunner en de letter iets kleiner, maar alles wat in de grote editie staat, is hierin eveneens opgenomen: verdeling in pericopen, gelijkluidende plaatsen (ook verwijzende naar het Oude Testament, dat ter perse is), korte verklarende noten, een 'Glossary' betreffende vreemde woorden, een kaartje van Palestina en een plattegrond van de Tempel. De Noordamerikaanse techniek heeft het klaar gespeeld een verkleinde uitgave te produceren, die zeker even goed leesbaar is als de grote, maar op aanzienlijk kleiner formaat (10½ bij 15 cm.).

Wij herinneren nog aan de „Commentary", een boek dat separaat uitgegeven werd en dat een rijke commentaar voor bijbellezers is.

Catholic Morality, door Zijne Eminentie Massimo, Cardinaal Massimi, uit het Italiaans door Joseph I. Schade S.T.L., K.H.S., uitgegeven door het St. Anthony's Guild, Paterson, New Jersey, U.S.A., $2, 250 blz.

Een overzicht van de katholieke moraal mocht hier op Curaçao wel eens in duizenden exemplaren verspreid worden, althans wanneer dit in zulke eenvoudige termen vervat ware als het boekje van Cardinaal Massimo. Het zou de mensen leren begrijpen en nadenken. Het boekje behandelt het bestaan van de wet (goddelijke wet, natuurwet, kerkelijke wet, burgerlijke wet en de dwingende macht van de wet), het onderwerp van de wet en de vrije wil, het doel des mensen, de redelijke grondslag van de wet etc. Vervolgens de plichten tegenover God, onszelf en anderen, de maatschappelijke orde en de plichten van katholieken tegenover hun vaderland. Het boek is helder geschreven. Men kon slechts wensen, dat er meer van zulke boeken verschenen, omdat deze meer goed doen — mits op de juiste plaatsen verspreid — dan allerei apologetische spitsvondigheden. Zulke boeken laten de stralende logica van de katholieke wereldbeschouwing voor zichzelf spreken. Die stem is altijd beter dan wat vele welmenende mensen in zelotenijver ervan maken.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Vr., 10 Sept.:

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur tel. 353.

Shipping & Supplies: De Roos, tel. 417, Negropont 33A.

Scheepvaart Afdeling: Gelijns, tel. 246, Hotel CPIM.

Dok Afdeling: Egge, tel. 431.

Prot. Gem. „Emmastad": Kerkdienst: Zondag 12 September 9.30 uur. Voorganger: Prof. J. A. C. Fagginger Auer.

Mededeling: Van heden af zal de Heer Kegge iedere Zaterdagmiddag van 16 tot 18 uur in de consistoriekamer aanwezig zijn, zodat hij voor eenieder betreffende de administratie te spreken is.

Comité „Nederland": Derde lezing van den Heer Zaayer: Er wordt nog eens opgewezen, dat hedenavond de derde lezing wordt gehouden in het repetitielocaal.

Sportclub „Asiento": Tennis: Damesenkelkampioenschappen: Mevrouw v.d. Swan — Mevrouw Vermeulen 6—0, 6—4; Mevrouw Eerligh — Mevrouw Zaayer 6—0, 6—2; Mevrouw Tent — Mevrouw Van Duuren default; Mevrouw v.d. Swan — Mevrouw Rienks 6—2, 6—2.

Herenenkelkampioenschappen: Euwe — Van Kekem 5—7, 6—1, 6—1; De Wolf — Oostlander 6—0, 6—2; Rosenthal — Ebels default; Schnepper — Tent 6—2, 6—0; Karhof — Dussel 6—0, 6—1; Boll — Zaayer 4—6, 6—4, 8—6; De Wolf — Euwe 9—7, 6—2; Rosenthal — Goedhart 6—2, 6—1; Houting — De Nieuwe 8—6, 6—3; Brakke — Koster 6—3, 6—2.

Voetballen: Voetbalprogramma voor het as. weekeinde Zaterdag op terrein Groot Kwartier om 15.15 uur: Asiento Junioren C — Groot Kwartier Junioren C.

Om 16.30 uur Asiento Veteranen — Groot Kwartier Veteranen.

Zondag op terrein Rio Canario om 15.15 uur: Asiento Junioren B — Groot Kwartier Junioren B.

Kerkberichten.

Week van 12 Sept. t/m 18 September.

Zo.: Elfde Zondag na het Octaaf van de H. Drievuldigheid.

Di.: Feest van de Kruisverheffing des Heren.

Wo.: Zeven Smarten van de H. Maagd.

De gelovigen worden dringend verzocht om zoveel mogelijk 's morgens na de H. Mis of 's middags vóór zonsondergang te komen biechten.

CATHEDRALE ST. ANNA-KERK.
Otrabanda.
Pastoor: M.J. v.d. Elsen O.P.. tel. 1507

Zondag:
6.— H. Mis.
7.30 Kindermis.
9.— Hoogmis (N.)
Na de Hoogmis Te Deum ter herdenking van de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin.
18.— Lof.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Biechten: 's morgens na H. Mis, op verzoek en na 16 uur, maar vóór donker.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai
Pastoor: C. v.d. Looy, O.P. tel. 2170, spreekuren: 8 uur en 19.45 uur.

Zondag:
5.30 H. Mis.
7.— H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Plechtige Hoogmis.
17.— Processie.

Weekdagen:
5.30 H. Mis (beh. Za.)
6.— en 6.30 H. Mis
Iedere avond om 18 uur Rozenhoedje.
Biechten: na Rozenhoedje. Zaterdag na 16 uur.

H. FAMILIE-KERK. San Mateo.
Pastoor: Th. Exler. O.P., tel. 2113

Zondag:
5.— H. Mis.
6.15 H. Communie uitreiken.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9.— Hoogmis.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Wo. 7.— H. Mis.
Do.: 7.— Congregatie voor de meisjes.
17 — 18 Aanbidding voor de leden van de Eucharistische Bond (P.)
Biechten: na Rozenhoedje, Zaterdag de gehele dag.
Iedere 2e en 4e Zondag van de maand Predicatie in het Nederland.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.
Pastoor P. Elie O.P., tel. 1967, spreekuur: 8 — 10 uur, Zon-, feest- en weekdagen.

Zondag:
5. H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.30 H. Mis.
Preek door Chaplain Egon in het Engels en Generale H. Communie voor de leden van de Holy Name Society.
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 en 7— H. Mis.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwé.
Pastoor A. C. de Valk O.P., tel. 2365, spreekuur 7 — 8.15 uur beh. Zondag.

Zondag:
5.30 H. Mis.
8.30 Hoogmis (P.)
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).
Biechten: elke dag na H. Mis tot 9 uur. Za. van 16 tot 18 uur.

H. TERESIA-KERK, Juicio.
Pastoor H. Penninx O.P. tel. 1367, spreekuur: 7—9 uur (behalve Zondag).

Zondag.
6.— H. Mis (P.); 8.30 Hoogmis.
17.— Lof.
Weekd.: 6.30 H. Mis (behalve Zat.)
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur; Zat. van 16 — 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.
Zo.: 7.— H. Mis; 16.— Lof.
Weekd.: 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof
Do.: 17.15 — 18.15 Aanbidding voor de vrede (N).

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIË, Oranjestad — Aruba.
Pastoor Th. Bartel O.P., tel. 34: **spreekuren: alle weekdagen van 7.15— 8.15. uur, alsmede om 10 uur en om 18.30 behalve 's Zaterdags.**

Zondag:
5.30 H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.45 Hoogmis.
18.30 Lof.
Weekd.: HH. Missen om 6 en 6.30 uur.
Donderdags 18.30 uur lof ter ere van het Allerheiligst Sacrament.
Biechten: Alle weekdagen onder en na de HH. Missen en 's namiddags om 15.30 uur tot 19 uur. 's Zaterdags bovendien van 15.30 tot 19 uur.
Iedere avond om 17.30 uur Rozenhoedje voor de vrede.
9.— Hoogmis
18.— Aanbiddingslof voor de mannen.